

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Omhändertagande på Barnavårdscentral (BVC) av för tidigt födda barn

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)

[Bakgrund](#)

[Vaccinationer](#)

[Uppföljning](#)

[Nutrition](#)

[Tillväxt](#)

[Utveckling](#)

[Referenser](#)

[Uppdaterat från föregående version](#)

Syfte

Förtydliga informationsöverföring, vaccinationer och ansvarsfördelning kring för tidigt födda barn i Region Halland.

Bakgrund

För tidigt födda barns sjukhistoria varierar, och de kan ha vistats kortare eller längre tid på neonatalavdelning och i hemsjukvård. Det är viktigt att familjer med för tidigt födda barn erbjuds barnhälsovård enligt det nationella barnhälsoprogrammet i samma utsträckning som andra. Det är viktigt att informationsöverföringen fungerar mellan Neonatalmottagningen/neonatal hemsjukvård/BB och BHV kring vaccinationer, uppföljning, sjukhistoria.

Alla besök inom BHV planeras utifrån barnets **kronologiska** ålder. På besöket görs bedömning av barnets tillväxt, utveckling och färdigheter utifrån **korrigerad** ålder.

Vaccinationer

Ett prematurfött barn vaccineras enligt kronologisk ålder (det datumet barnet är fött)

Vaccination mot polio, tetanus, difteri, pertussis, hemophilus, hepatit B:

Det är angeläget att prematura barn vaccineras tidigt eftersom den transplacentära överföringen av antikroppar från modern till barnet inte hunnit fullbordas vid födelsen.

Prematurfödda barn <v 32+0 ska vid 6-8 veckors ålder erbjudas en extra vaccinationsdos mot difteri, stelkramp, kikhosta, polio, Hemophilus influenzae B och Hepatit B. Denna dos ges inneliggande eller i hemsjukvården och barnkliniken ansvarar för detta, registrering görs i Mitt vaccin.

Barnet får därefter vaccination på BVC enligt det ordinarie vaccinationsprogrammet. Det bör gå minst 6 men helst 8 veckor mellan den första dosen och den efterföljande dosen.

Om barnet fått vaccination vid motsvarande 10+0 veckors ålder räknas detta som dos 1 i det allmänna vaccinationsprogrammet.

Barn födda i gestationsvecka 32+0 eller senare och utskrivna från neonatalavdelningen vaccineras på BVC enligt ordinarie vaccinationsprogram.

Vaccination mot rotavirusinfektion

Första dosen vaccin mot rotavirusinfektion kan ges till prematura barn från 6 och före 12 veckors kronologisk ålder, detta görs oftast ineliggande på barnkliniken eller i hemsjukvården till barn födda <32+0 tillsammans med dosen hexavalent vaccin enligt ovan. Alla barn födda <29+0 övervakas vid första dosen av rotavirusvaccinet om det ges separat.

Prematurfödda barn där vaccinationen av någon anledning inte getts på barnkliniken tex om barnet hunnit skrivas ut, ligger ansvaret på BVC sjuksköterskan att vaccinera om det inte finns kontraindikationerna, se rikshandboken eller folkhälsomyndigheten.

Övriga vaccinationer

Vissa riskgrupper vaccineras även mot Influensa samt får RS virusprofylax.

Dokumentation av vaccinationer

Vaccinationer som givits på barnkliniken registreras i "Mitt vaccin". Det ska även tydligt framgå i epikrisen från avdelningen och i informationsöverföringen att vaccinationerna är givna.

Om dokumentation saknas eller det finns oklarheter om vaccinet är givet är BHV ansvariga för att vaccinera enligt det allmänna vaccinationsprogrammet och kontakt får tas vid oklarheter med neonatalavdelningen.

Uppföljning

Svårt sjuka barn, tillväxthämmade samt extremt prematurfödda barn följs enligt det nationella uppföljningsprogrammet på neonatalmottagningen upp till 5,5 års ålder. Barn födda vecka 28-31+6 följs upp till 1,5 års ålder.

Övriga barn som vårdats på neonatalavdelningen erbjuds ett besök hos sjuksköterska vid 4 veckors ålder samt eventuellt hos läkare vid 12 veckors ålder.

Kontrollerna på BVC sker parallellt och följer programmet för BHV trots att barnet har sina besök på neonatalmottagningen.

Nutrition

Barn med en födelsevikt <2,5 kg får järndroppar upp till 6–12 månaders ålder, samt multivitamindroppar upp till 3 månaders ålder. Först efter 3 månaders ålder börjar dessa barn med D-vitamin som de får från BVC.

För tidigt födda barn rekommenderas introduktion till vanlig mat mitt emellan kronologisk ålder och korrigerad ålder men följsamhet till barnet är viktigt. Justering av matintroduktion kan behöva göras utifrån barnets mognad och färdigheter.

Tillväxt

Bör bedömas mot sin **korrigerade** ålder upp till (1-)2 års ålder eller tills det skiljer <0,5 SD mot normalkurvan. Tillväxten noteras i journalsystem enligt rutin på BHV. Observera att prematurfödda barn har en egen tillväxtkurva fram till fullgången tid.

Vid mätning och registrering av tillväxtuppgifter för prematurt födda barn (födda före graviditetsvecka 37) görs en korrigerad ålder för att bedöma barnets biologiska ålder. Antalet veckor som barnet är född före graviditetsvecka 40 dras ifrån barnets kronologiska ålder.

Utveckling

Vid bedömning av barnets motoriska förmåga utgår man från korrigerad ålder, det vill säga från det datum då barnet beräknades födas enligt ultraljud. Barnets ålder måste alltså korrigeras.

Att födas ett par veckor för tidigt innebär liten eller ingen risk för barnet, medan barn som föds mycket för tidigt (före 32 fullgångna graviditetsveckor) eller extremt för tidigt (före 28 fullgångna graviditetsveckor) löper betydande risker för påverkan på såväl psykomotorisk utveckling som somatisk hälsa.

Det finns i dag visst kunskapsunderlag för att tidiga insatser såsom motorisk träning och samspelsstöd kan förbättra psykomotorisk utveckling under förskoleåren.

Det är därför viktigt att personalen på BVC tidigt kan identifiera de barn som är i behov av fysioterapi.

Prematurfödd= Född innan vecka 37+0
Fullgången= Född v 37+0 till v 41+6
Kronologisk ålder= Barnets ålder utifrån födelsedatum
Korrigerad ålder= Barnets ålder utifrån det datum då barnet beräknades födas enligt ultraljud

Referenser

Folkhälsomyndigheten, Vaccination av prematura barn

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskyddberedskap/vaccinationer/rekommendationer-for-vaccination/vaccination-av-prematurabarn>

Svenska Neonatalföreningen. Nationella riktlinjer för uppföljning av neonatala riskbarn.

2015. [Nationella-Uppföljningsprogrammet-2015.pdf \(barnlakarforeningen.se\)](#)

[De flesta för tidigt födda barn får normal utveckling och god hälsa \(lakartidningen.se\)](#),

Läkartidningen. 2019,116:FR6D

[Tillväxt och Kroppslig Mognad – enHandledning för Användning av Tillväxtkurvor i Hälso- och Sjukvården för Barn och Ungdomar \(barnlakarforeningen.se\)](#)

[Matintroduktion - Rikshandboken i barnhälsovård \(rikshandboken-bhv.se\)](#)

Uppdaterat från föregående version

2025-09-16 Datum för återbesök hos läkare har ändras från 6-8 veckors till 12 veckors ålder.